

Nr 626.

Av herr Spångberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 222, angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst.

I proposition nr 222 har regeringen framfört förslag angående tjänstepension m. m. Det är med tillfredsställelse vi ansluter oss till förslaget om pensionsålderns sänkande till 60 år dels ur den synpunkten att 60-årsåldern är synnerligen lämplig pensionsålder, dels därför att arbete därigenom kan beredas yngre, nu arbetslösa krafter. Ur dessa synpunkter bör emellertid en sänkning av pensionsåldern till 60 år omfatta även de befattningar och lönegrader, vilka i propositionen föreslås högre pensionsålder.

En lägre pensionsålder bör dock stadgas för — förutom av regeringen föreslagna befattningar — lokförare, lokeldare samt eldare å ångfärja. Pensionsåldern för dessa grupper bör sättas till 58 år, vilket man i lokmannakretsar anser vara en ur trafiksäkerhetssynpunkt sett lämpligt avvägd pensionsålder. Hemställan om sänkande av pensionsåldern för dessa befattningshavare har vid olika tillfällen gjorts av vederbörande personalorganisationer.

Beträffande tjänsteårsberäkningen föreslås i propositionen bland annat, att avdrag skall göras för tid omfattande minst 15 dagar i följd, under vilken befattningshavare åtnjutit tjänstledighet för svag hälsas vårdande samt för havandeskap eller barnsbörd. Däremot får vid beräkning av tjänsteår medräknas tjänstledighet för offentligt uppdrag, militärtjänst, olycksfall i tjänsten samt sjukdom. Det torde väl näppeligen kunna anses rätt att under sådana förhållanden frånräkna tid för svag hälsas vårdande, då ju sådan ledighet närmast är att jämställa med sjukledighet och i regel endast erhålles i samband med genomgången sjukdom samt aldrig beviljas utan att behov därom styrkts genom läkarintyg. Ledighet för havandeskap eller barnsbörd bör ej frånräknas tjänsteårsberäkning, då väl sådan ledighet ur samhällelig synpunkt borde tillmätas minst lika stor betydelse, som ledighet för exempelvis militärtjänstgöring.

I fråga om uppbörden för pensionsavgifterna föreslås i propositionen en ändring, som innebär en direkt löneförsämring för befattningshavaren. Pensionsavgifterna skulle komma att erhålla benämningen pensionsavdrag och den återstående lönen erhålla benämningen nettolön, varvid dyrtidstillägget skulle beräknas endast å nettolönen. Därigenom kommer befattningshavaren att gå miste om den del av dyrtidstillägget, som i förevarande fall belöper sig å den pensionsavdraget motsvarande

delen av bruttolönen. Med nuvarande grunder för dyrtidstilläggens beräkning innebär denna åtgärd en direkt löneförsämring varierande mellan 12—36 kronor per år. Hur betungande detta verkar för de lägst avlönade framgår av följande exempel. I femte lönegraden utgår för närvarande å A-ort en månadslön av 165 kronor. På denna lön utgår ett dyrtidstillägg av 13 kronor 20 öre, som enligt nuvarande dyrtidstilläggsbestämmelser avrundas nedåt till 13 kronor. Enligt propositionen skall pensionsavgiften, 4 kronor, frändragas och dyrtidstillägget beräknas endast å återstående 161 kronor. Dyrtidstillägget härå utgör 12 kronor 88 öre, vilket enligt bestämmelserna avrundas nedåt till 12 kronor. Därigenom skulle en befattningshavare inom här åberopade löneställning genom pensionsavdraget erhålla 12 kronors löneminskning per år, vilket belopp dock ej bleve räknat såsom pensionsavgift. För undvikande av denna obefogade och för den lågt avlönade befattningshavaren kännbara löneminskningen föreslå vi, att dyrtidstilläggen skall beräknas å bruttolönerna.

Sänkningen av pensionsåldern kan givetvis komma att medföra ekonomiska bekymmer för många befattningshavare, som få avgå några år tidigare än nu gällande bestämmelser stadgar. Detta framhålles även i såväl sakkunnigas betänkande som i propositionen. Något förslag till kompensation föreligger dock icke. Enligt vår mening bör emellertid en mindre tilläggspension utgå till pensionärerna inom de lägre löneklasserna under den tid befattningshavaren skulle ha kommit att kvarstå i tjänst enligt nu gällande pensionsreglemente. Detta tillägg bör utgå med högre belopp i de lägsta lönegraderna, avspetsas uppåt samt helt upphöra i exempelvis 13 lönegraden. Då en ytterligare omarbetning av pensionsreglementet väl är att förvänta bör här ifrågavarande tilläggspension betraktas som ett provisorium avsett att gälla till dess nytt reglemente med högre pensioner för de lägre lönegraderna genomföres.

I anslutning till vad här anförts hemställa vi,

att riksdagen vid behandling av regeringens proposition nr 222 måtte besluta följande ändring i förevarande förslag:

a) att sänkningen av pensionsåldern till 60 levnadsår skall omfatta samtliga inom den civila statsförvaltningen i tjänstepensionsreglementet upptagna befattningar och lönegrader;

b) att pensionsåldern för de tjänstmän vid statens järnvägar, som inneha befattning som lokförare, lokeldare eller eldare å ångfärja, inträder vid 58 år;

c) att stadgandet att avdrag vid tjänsteårsberäkningen göres för tid omfattande minst 15 dagar i följd, under vilken tjänsteman åtnjutit tjänstledighet för

svag hälsas vårdande, för havandeskap eller barns-
börd, avslås;

d) att i fråga om grunderna för dyrtidstillägg åt
befattningshavare i statens tjänst förklara, att med
avlöningsbelopp, å vilket enligt gällande bestämmel-
ser dyrtidstillägg utgår, skall i fall, där vederbörande
tjänsteman eller arbetare har att vidkännas pensions-
avdrag å lönen, förstås lönens bruttobelopp;

e) att befattningshavare inom lönegraderna 1—12
erhåller ett årligt pensionstillägg under den tid be-
fattningshavaren skulle ha att ytterligare kvarstå i
tjänst enligt nu gällande reglemente samt att pen-
sionstillägget utgår med följande belopp:

lönegrad 1:	kronor 480,	lönegrad 2:	kronor 450,
» 3:	» 420,	» 4:	» 390,
» 5:	» 360,	» 6:	» 330,
» 7:	» 300,	» 8:	» 270,
» 9:	» 240,	» 10:	» 210,
» 11:	» 156,	» 12:	» 96.

Stockholm den 5 april 1934.

Aug. Spångberg.

K. Kålbom.

Edoff Andersson.

Nils Flyg.

Viktor Herou.

Verner Karlsson.

Albin Ström.

Torsten Henrikson.